

Aanwijzingsbesluit Veiligheidsrisicogebied (artikel 2:1e van de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden);

De **burgemeester van Leeuwarden** besluit de binnenstad van Leeuwarden aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Dit besluit treedt in werking op 10 maart 2019 en is geldig tot 10 maart 2020.

Aanleiding

De teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland, heeft in februari 2019 een voorstel gedaan tot aanwijzing van het veiligheidsrisicogebied ("Binnenstad") in het centrum van Leeuwarden. De burgemeester heeft hierover in de driehoek beraadslaagd met de officier van justitie, Openbaar Ministerie, arrondissementsparket Noord Nederland, en de teamchef van het politiebassisteam Leeuwarden, Eenheid Noord Nederland.

Door het gemeentebestuur van Leeuwarden wordt sinds 2003 een wapen-ontmoedigingsbeleid gevoerd met o.a. een stringent beleid om uitgaansgeweld te voorkomen en tegen te gaan, de inzet van het instrument preventief fouilleren (juli 2004), het instellen van het messenverbod (2004), de realisatie van cameratoezicht vanaf 2006 en het aanwijzen van specifieke overlastgebieden waar bijzondere regels gelden, opgenomen in de APV. In het gebied Binnenstad hanteert de gemeente en de partners eveneens het Toezichts- en handhavingsmodel dat extra toezicht betekent in de uitgaansuren. Alle genoemde maatregelen maken ook deel uit van de specifieke aanpak in het Weazegebied, met als doel de criminaliteit en ernstige (drugs)overlast in dat gebied te verminderen.

Op 11 maart 2004 heeft de gemeenteraad van Leeuwarden op grond van artikel 151b van de Gemeentewet bij verordening aan de burgemeester van Leeuwarden de bevoegdheid verleend om veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen (neergelegd in artikel 2:1e van de Algemene Plaatselijke Verordening APV Leeuwarden 2013). De officier van justitie kan in een veiligheidsrisicogebied voor een bepaalde tijd en in een bepaald gebied een zogenaamde "last" afgeven waardoor er in het veiligheidsrisicogebied preventief gefouilleerd kan worden. Vanaf 10 juli 2004 wordt preventief gefouilleerd in het aangewezen veiligheidsrisicogebied Binnenstad. Elk jaar in januari/februari wordt het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren geëvalueerd in de driehoek en wordt besproken of deze maatregel al dan niet verlengd moet worden.

Een groot deel van de geweldsdelicten (waaronder straatroven en mishandelingen) in Leeuwarden vindt plaats in de Binnenstad. De absolute en relatieve omvang van wapenincidenten is in het veiligheidsrisicogebied in vergelijking met de omliggende gebieden nog steeds significant en onaanvaardbaar hoog. De aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied in het centrum van Leeuwarden beschrijft de omstandigheden waaruit blijkt dat in het gebied Binnenstad sprake is van verstoring van de openbare orde, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

De afbakening van het aangewezen gebied wordt bepaald door de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen en waar geweldsdelicten in hoge mate gepleegd worden. De afbakening van het aangewezen gebied wordt tevens bepaald door de toegangswegen die zich in de nabije omgeving bevinden van de plaats waar de wapenincidenten zich bij herhaling voordoen. De begrenzing van de gebieden laat ruimte voor geringe verplaatsingen van de incidenten binnen de afgebakende gebieden. In de bijlage wordt een toelichting gegeven op de incidentcijfers en de aangetroffen wapens in de gemeente Leeuwarden en specifiek de Binnenstad en de overwegingen om de binnenstad wederom aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Deze bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit.

De duur van de aanwijzing is gerelateerd aan de ontwikkeling van het aantal wapenincidenten sinds de eerste aanwijzing als veiligheidsrisicogebied in juli 2004.

De burgemeester van Leeuwarden volgt toe- of afname van het aantal wapenincidenten en de wapenopbrengsten zowel in het veiligheidsrisicogebied als in de gehele gemeente Leeuwarden permanent.

De burgemeester van Leeuwarden zal het aanwijzingsbesluit onmiddellijk intrekken als de verstoring van de openbare orde, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan is geweken.

Gebied

Het gebied Binnenstad bestaande uit de volgende buurten is aangewezen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 2:1e van de Algemene plaatselijke verordening Leeuwarden: het Blokhuisplein, de Waag, de grote Kerkbuurt, het Hoeksterend, de Nieuwestad, het Oldehoofsterkerkhof, het Stationsplein en het Zaailand. Begrensd door: Hoeksterend, Bleeklaan, Bote van Bolswertstraat, Alma Tademastraat, een gedeelte van de Emmakade noordzijde, Julianastraat en Spoorstraat, de Spoorrails evenwijdig gelegen aan de Oostergoweg, Hollanderdijk, Wijnhornsterstraat, Van Loonstraat, Stephensonviaduct tot de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen, een denkbeeldige lijn vanaf de spoorlijn naar de Verlaatsbrug, Westerstadsgracht, Noorderstadsgracht en Verversbrug; de voornoemde straten en grachten behoren ook tot het gebied.

Het aanwijzingsbesluit ligt tijdens kantooruren ter inzage op het Stadskantoor, Oldehoofsterkerkhof 1 te Leeuwarden. Een kaart van het gebied is als bijlage bij dit besluit toegevoegd en maakt hiervan deel uit.

Leeuwarden, 25 februari 2019
De burgemeester van Leeuwarden,

drs. Ferd J.M. Crone

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van het besluit hiertegen schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift kan worden gestuurd naar de Burgemeester van Leeuwarden, Postbus 21000, 8900 JA Leeuwarden.

Toelichting op besluit aanwijzen Veiligheidsrisicogebied Binnenstad in relatie tot preventief fouilleren 2019

Inleiding

In de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden (APVL) is een artikel opgenomen die ertoe moeten leiden dat de veiligheid in Leeuwarden wordt vergroot. Dit betreft:

artikel 2:1e veiligheidsrisicogebied/preventief fouilleren

Procedure en bevoegdheden De aanwijzing van de gebieden voor de uitvoering van maatregelen binnen de APVL is voor wat betreft het aanwijzen van het veiligheidsrisicogebied ten behoeve van het preventief fouilleren een bevoegdheid van de burgemeester. Dit betekent dat de burgemeester van Leeuwarden één (of meerdere) gebied(en) kan aanwijzen, waarbinnen acties ten behoeve van de handhaving van de genoemde APVL maatregelen plaatsvinden. Ook is het stellen van een tijdsduur hierbij een vereiste. Na vaststelling van de gebieden en tijdsduur door de burgemeester van Leeuwarden wordt dit bekendgemaakt via Huis-aan-Huis, het digitale Gemeentebled en op de website van de Gemeente Leeuwarden en daarmee treedt het besluit in werking.

In de gezagsdriehoek Leeuwarden wordt elk jaar besproken op welke "hotspots" binnen het veiligheidsrisicogebied de fouilleeracties plaatsvinden. De officier van justitie geeft uiteindelijk de zogenaamde "last" of, wanneer en hoe de actie, die door de politie wordt uitgevoerd, plaatsvindt. Deze last of toestemming is gebaseerd op recente informatie van politie, zoals een sfeerrapportage en objectieve incidenten-gegevens.

Wetswijziging preventief fouilleren:

Per 1 juli 2014 is een wetswijziging van kracht die burgemeesters ook nog de mogelijkheid geeft voor maximaal 12 uren een gebied aan te wijzen waar de politie op bevel van de Officier van Justitie preventief op wapens mag fouilleren.

De burgemeester heeft de bevoegdheid om tijdelijk een gebied aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Het besluit geldt ook voor publiek openstaande gebouwen en de daarbij behorende erven, die binnen het gebied liggen.

Om deze bevoegdheid te kunnen inzetten moet het gaan om een plotselinge gebeurtenis of dreigend incident, bijvoorbeeld een stevige vechtpartij bij de uitgang van een discotheek of café of een dreigende confrontatie tussen voetbalhooligans.

Er moet sprake zijn van:

1. een verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan hiervan (vrees bijvoorbeeld op basis van politie informatie);
2. een onvoorziene, spoedeisende situatie

De nieuwe bevoegdheid is bedoeld voor een kortstondige fouilleeractie.

Zowel het besluit van de burgemeester als het bevel van de officier van justitie kan mondeling worden gegeven. Het aanwijzingsbesluit moet dan naderhand, zo spoedig mogelijk, op schrift worden gesteld en voorzien van motivering. Het besluit wordt ook zo spoedig mogelijk bekendgemaakt via de daarvoor geëigende kanalen.

De burgemeester heeft voor het aanwijzen van het gebied overleg met de Officier van Justitie. De aanwijzing mag niet langer duren dan voor de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is. De aanwijzing wordt zo spoedig mogelijk ter kennis gebracht aan de gemeenteraad.

Het kan dus gebeuren dat in Leeuwarden een tijdelijk veiligheidsrisicogebied kan worden aangewezen als er aanleiding toe is.

Ontwikkelingen messenverbod Uit onderzoek van het Openbaar Ministerie is gebleken dat de wet Wapens en Munitie (WWM) de inzet van het APVL artikel messenverbod overbodig maakt. Ook voorwerpen die kunnen worden aangemerkt als steekwapen kunnen op basis van de WWM ingenomen worden. Dit betreft een landelijk genomen besluit en maatregel.

Toepassing artikel 2:1e van de APVL voor de periode 10 maart 2019 tot 10 maart 2020

Op 4 februari 2019 zijn de resultaten van de in 2018 ingezette maatregelen messenverbod (art. 2:1c APVL) en Veiligheidsrisicogebied (art. 2:1^e PVL), geëvalueerd met politie basisteam Leeuwarden en het

Openbaar Ministerie parket Noord Nederland in de gezagsdriehoek Leeuwarden. De driehoek adviseert voor de komende periode:

1. het messenverbod (art. 2:1c APVL) dit jaar niet in te zetten ivm het feit dat de wet Wapens en Munitie (WWM) het (verboden) bezit en gebruik van messen afdekt.
2. het veiligheidsrisicogebied (vrg) (art. 2:1e APVL) met een jaar te verlengen voor de Binnenstad, zodat preventief fouilleren daar kan plaatsvinden.

De volgende motivering ligt ten grondslag aan dit advies:

Veiligheidsanalyse aangewezen veiligheidsrisicogebied:

Het volgende overzicht toont aan welke wapens door politie in 2018 in beslag zijn genomen (in totaal, binnen en buiten de fouilleeracties):

	2017	2018
Totaal aangetroffen wapens binnen VRG		
Vuurwapens	2	5
Imitatie vuurwapen	6	1
Messen	100	64
Overige steekvoorwerpen	15	14
Pepperspray	4	1
Taser	1	-
Kruishandboog	-	1
Ploertendoder	-	1
Boksbeugel	-	3
Cat IV WWM	-	1

In 2018 valt op dat de meeste wapens werden aangetroffen bij 'algemene' incidenten, gevolgd door incidenten die een relatie hadden tot de horeca. Ook veel incidenten hadden betrekking op verwarde en verslaafde personen. Er zijn geen incidenten die te relateren zijn aan een evenement. De meeste wapens zijn gevonden in de avond en nachtelijke uren. In de bijlage zijn deze incidenten nader toegelicht. In 2018 werden er vijf vuurwapens in het VRG aangetroffen en een imitatievuurwapen. In 2018 werden 3 preventief fouilleeracties gehouden. De resultaten:

PF actie 7-8 april 2018	
Personen gefouilleerd	598
Voertuigen gecontroleerd	87
Aangetroffen	10 steekvoorwerpen (8 messen, 2 scharen)
Aangetroffen (bijvangst)	Meerdere gebruikershoeveelheden softdrugs
Aangehouden verdachten	1 (belediging/WetID)

PF actie 23-24 juni 2018	
Personen gefouilleerd	220
Voertuigen gecontroleerd	49
Aangetroffen	9 steekvoorwerpen (7 messen, 2 scharen)
Aangetroffen (bijvangst)	1 kniptang, meerdere

	gebruikershoeveelheden soft –en harddrugs
Aangehouden verdachten	1 (Wet Wapens en Munitie)

PF actie 24-25 november 2018	
Personen gefouilleerd	256
Voertuigen gecontroleerd	64
Aangetroffen	6 steekvoorwerpen (5 messen, 1 <u>multitool</u>)
Aangetroffen (bijvangst)	Meerdere gebruikershoeveelheden softdrugs
Aangehouden verdachten	0

Controles werden zowel dynamisch te voet als statisch door middel van voertuigcontrole uitgevoerd op diverse locaties binnen het veiligheidsrisicogebied. Bij de fouilleringacties in 2018 viel opnieuw op dat de meeste gecontroleerde personen vrijwillig meewerkten en positieve feedback gaven over de inzet van het preventief fouilleren.

In 2017 waren er drie preventieve fouilleeracties op 13 mei, 16 september en 9 december. Toen werden er in totaal 642 personen gefouilleerd en 95 voertuigen gecontroleerd op de aanwezigheid van wapens of munitie. In totaal werden bij deze acties 32 steekvoorwerpen, 3 inbrekersgereedschappen en meerdere gebruikershoeveelheden soft –en harddrugs in beslag genomen.

In 2018 werden er op grond van het "messenverbod" 77 messen en/of overige steekvoorwerpen inbeslaggenomen. Voor 2017 betrof het 115 stuks. Dit is een afname die ons tevreden stelt. Sinds 2016 wordt specifiek bijgehouden welke wapens binnen het veiligheidsrisicogebied worden aangetroffen. De zaken zijn in veel gevallen afgedaan met een *mini-proces-verbaal*. De meeste overtredingen werden geconstateerd als "bijvangst" naar aanleiding van een fouillering op grond van de Opiumwet of veiligheidsfouillering.

Incidentenoverzicht 2018

Incidenten	Leeuwarden (stad)		Binnenstad	
	2017	2018	2017	2018
1.4.2 Moord/doodslag (incl. pogingen)	32	23	10	10
F12 Openlijke geweldpleging tegen personen	19	31	10	14
F11 Openlijke geweldpleging tegen goederen	1	4	0	0
1.4.7 Overvallen	8	6	2	2
1.4.6 Straatroven	10	11	1	2
1.4.4 Bedreiging	288	329	58	50
F550 Eenvoudige mishandeling	339	372	122	129
F551 Zware mishandeling	48	35	22	7
3.1.1 Drugshandel	187	187	40	26
E38 Drugs- drankoverlast	486	632	171	174
E 10 Schietpartij (zonder gevolgen)	1	0	0	0
F70 Vuurwapenbezit	15	18	5	2
F72 Bezit overige wapens	44	31	27	9

In de bovenstaande tabel zijn alle (gewelds)delicten, inclusief de pogingen daartoe, weergegeven die al dan niet in relatie staan tot (vuur)wapenbezit binnen het aangewezen veiligheidsrisicogebied in 2018.

Deze cijfers zijn afkomstig uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie Noord-Nederland^[1]. In de cijfers van de binnenstad is het aantal incidenten weergegeven die zijn geregistreerd in de binnenstad van Leeuwarden, bestaande uit de gebieden Blokhuisplein, De Waag, Grote Kerkbuurt, Hoeksterend, Nieuwestad, Oldehoofsterkerkhof, het Stationskwartier en het Zaailand.

[1] Cijfers via systeem Cognos.

Nadere toelichting op de cijfers:

* **Stijgers**

Afgaand op de cijfers in 2018 is de volgende trend waar te nemen voor het gebied binnenstad: Een stijging van incidenten openlijke geweldpleging tegen personen, straatroof, drugs/drank overlast en eenvoudige mishandelingen.

Openlijke geweldpleging tegen personen

De openlijk geweldzaken laten een stijgend beeld van het aantal openlijk geweldzaken zien t.o.v. vorig jaar. Het openlijk geweld wordt voornamelijk in de stad gepleegd. Het beeld is verspreid over verschillende wijken, maar in de binnenstad en de directe omgeving is wel een concentratie te zien.

Straatroof

Er werd dit jaar een tweetal straatroven gepleegd in de laatste periode van het jaar. In augustus werd een bedrag van 10 euro weggenomen van een persoon door een 3-tal mannen op het Zwitserswiltje. Het bleek om een ruzie binnen de bekende drugsdoelgroep te gaan. Uiteindelijk werd er geen aangifte gedaan. In oktober werd een telefoon met geweld afgenomen aan de Nieuweburen. Even daarvoor was een andere poging door dezelfde persoon mislukt.

Drugs/drank overlast

Het gaat om de incidenten overlast i.v.m. alcohol/drugs, openbare dronkenschap, aantreffen drugs (zonder verdachte) en overige drugsdelicten. Het grootste aandeel en de stijging betreft de incidenten overlast i.v.m. alcohol/drugs. T.o.v. voorgaand jaar is het totaal beeld in de binnenstad stabiel en is er een stijging te zien in een aantal andere wijken, waaronder 't Vliet.

Eenvoudige mishandelingen :

De helft van de maanden van 2018 laat een stijging zien t.o.v. voorgaand jaar. De grootste stijging is te zien in november en augustus. Het grootste aantal incidenten heeft een relatie met horeca.

* **Stabiel beeld** van incidenten (inclusief pogingen), moord/doodslag, overvallen en schietpartij. *Moord/doodslag (inclusief pogingen)*

Bijna de helft van het totaal aantal incidenten vond plaats in de binnenstad. In een aantal gevallen is er een relatie met de horeca. Een aantal incidenten zijn reeds benoemd onder de incidenten waarbij niet alleen een vuurwapen is aangetroffen, maar ook daadwerkelijk mee is geschoten. De meeste recente zaak betreft die op zaterdag 29 september 2018 waarbij er gericht geschoten is op een persoon ter hoogte van de Willemskade. In de Baljeestraat werden twee verdachten door de politie staande gehouden en gefouilleerd op grond van de WWM. In de directe omgeving werd een revolver aangetroffen.

Overvallen

In de eerste 4 maanden vond er een overval plaats op een tabakszaak, waarbij ter bedreiging een deel van een kruisboog is gebruikt. In november werden bij de overval op de supermarkt ter bedreiging een mes en vuurwapens gebruikt. Ook is bij deze overval daadwerkelijk met een vuurwapen geschoten.

Schietincidenten

Er zijn dit jaar geen schietincidenten geregistreerd, maar de incidenten waarbij daadwerkelijk is geschoten zijn geregistreerd onder (poging) moord, doodslag. Er werden na een aantal incidenten vuurwapens inbeslaggenomen bij bezoekers van de horeca de binnenstad, verdachten van een overval en in andere zaken. Zoals reeds benoemd onder de aangetroffen vuurwapens in het VRG.

2. **Dalers**

De bedreigingen, zware mishandelingen, drugshandel, vuurwapenbezit en bezit overige wapens zijn gedaald.

Bedreigingen

Er is geen duidelijke verklaring voor de lichte afname van bedreigingen.

Zware mishandelingen

Geweld in het uitgaansgebied wordt niet alleen gepleegd met wapens, maar het gaat in veel gevallen ook om fysiek geweld. Het aantal zware mishandelingen laat een sterke daling zien. Hier is geen duidelijke verklaring voor.

Drugshandel

De daling van de drugshandel heeft een relatie met de aanpak. De manier van werken is efficiënter geworden door het werken in gebiedsgerichte clusters. Naast het CIG pakken de clusters ook signalen op waardoor er meer focus is op de problematiek. Naast de harddrugsonderzoeken, de MMA onderzoeken en henneponderzoeken blijft de prioriteit gericht op de binnenstad. Naar aanleiding van diverse signalen over meer GHB klanten/gebruikers is i.s.m. partners een analyse op het gebruik van GHB uitgevoerd. Deze analyse heeft vooral informatie opgeleverd voor een integrale aanpak.

Vuurwapenbezit

Het vuurwapenbezit laat een daling zien, maar het aantal aangetroffen vuurwapens laat juist een behoorlijke stijging zien. Elke melding, wordt gemeente breed waarbij mogelijk sprake is van een vuurwapen, uitgebreid onderzocht. Na voldoende informatie wordt na toestemming, een zoeking in de woning verricht.

Bezit overige wapens

Er is geen specifieke verklaring voor de sterke daling.

Samenvatting

Mede op basis van een aantal incidenten en meer focus door de gebiedsgerichte inzet binnen het cluster zijn er een 3-tal controles preventief fouilleren gepland en uitgevoerd.

Uit de veiligheidsanalyse blijkt verder dat de veiligheidssituatie in de Binnenstad is verbeterd.

Van het totaal aantal geweldsincidenten in de stad Leeuwarden, vindt een kwart tot een derde van deze incidenten plaats in de binnenstad. Afgelopen jaar werden er op grond van het "messenverbod" minder steekwapens in beslag genomen. Komend jaar valt de aanpak van messen onder de WWM.

Zoals vermeld is er in veel gevallen een relatie met horeca en uitgaan.

De situatie in de Binnenstad verbetert weliswaar, maar nog in onvoldoende mate om over te kunnen gaan tot het NIET-verlengen van het veiligheidsrisicogebied.

De overwegingen van de driehoek betreffen dan ook het controlemiddel preventief fouilleren binnen het veiligheidsrisicogebied situationeel in te kunnen blijven zetten. Deze maatregel kan, naast andere maatregelen een bijdrage leveren aan de vermindering en het voorkomen van ongewenst wapenbezit en de afname van het geweld in de binnenstad.

Om deze redenen heeft de gezagsdriehoek Leeuwarden geconcludeerd dat het wenselijk is om de maatregel veiligheidsrisicogebied (ten behoeve van preventief fouilleren) te verlengen voor de periode van 10 maart 2019 tot 10 maart 2020.

De besluiten van de burgemeester worden gepubliceerd.